

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 42/2020(1)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ANTENNA TV»
ιδιοκτησίας της εταιρείας «ANTENNA LIMITEΔ»

Ημερομηνία Απόφασης: 5 Ιουλίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτη, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **Κανονισμών 21(5) και (6), 22(1), 32(1) και (3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

«21.- (5) Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

(6) Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.»

22.- (1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- (i) (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·
- (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·
- (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·
- (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·
- (v) (Α) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.»

(5) Οι ίδιες προειδοποιήσεις ισχύουν και στην περίπτωση των αναγγελιών για προσεχείς τηλεοπτικές εκπομπές και για διαφημίσεις κινηματογραφικών ταινιών που προβάλλουν οι κινηματογράφοι.

32.(1) Η προαγγελία και παρουσίαση οποιασδήποτε μη ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκεί στους ανηλίκους, αν προβληθεί εντός οικογενειακής ζώνης.

(...)

(3) Απαγορεύεται-

(α) Η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανήλικων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας 17.7.2020 έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού, εκτίθενται πιο κάτω:

1. Την 1/6/2020, μεταξύ των ωρών 19:00–20:30 (δηλαδή εντός της οικογενειακής ζώνης), ο οργανισμός μετέδωσε, με τη οπτική σήμανση (K) και ακουστική προειδοποίηση «**Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση**», επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», χωρίς να διασφαλιστεί ότι οι τηλεθεατές ήταν ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του επεισοδίου που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στο πλαίσιο του πιο πάνω επεισοδίου μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

Πριν την έναρξη μετάδοσης του επεισοδίου της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**» προηγήθηκε η οπτική σήμανση (K) και η ακουστική προειδοποίηση «**Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση**».

Με την έναρξη του επεισοδίου προβάλλεται σκηνή όπου τρία κορίτσια/ αδελφές (δυο μικρές και μία μεγαλύτερη) παίζουν έξω στην ύπαιθρο ενώ ταυτόχρονα βλέπουμε και

ένα φίδι να πλησιάζει. Η μεγάλη αδελφή, για να προστατέψει τα μικρά παίρνει μια πέτρα και σκοτώνει το φίδι (φαίνεται μόνο το χέρι που ανεβοκατεβαίνει και όχι το φίδι).

Στη συνέχεια πεθαίνει ο πατέρας των τριών και η μεγαλύτερη αδελφή αναλαμβάνει ένα ρόλο προστάτιδας των δύο μικρότερων.

Η σειρά μετά μεταφέρεται στο μέλλον αλλά στον ίδιο χώρο. Προβάλλεται σκηνή σε καφενείο όπου μαζεμένοι άντρες σχολιάζουν ένα από τα μικρότερα κορίτσια, ως γυναίκα πια, που περνάει έξω από το καφενείο και έρχονται σε λεκτική σύγκρουση.

Χωριανός: Το στεργιονοπούλι το τελευταίο του Γιωργή. Έχει ανάψει φωτιές σε πολλά παλικάρια.

Μελέτης: Τον Γιάννο να ρωτήσουμε, και αυτός παλικάρι είναι. Σου αρέσει η Δρόσω ρε θαμμένη ή μες το παντελόνι σου δεν σαλεύει τίποτα;

Γιάννος: Αμέ, πως δεν σαλεύει. Και αν είχες αδελφή θα στο έλεγε και εκείνη.

Ο Μελέτης κάνει να ορμήσει στον Γιάννο αλλά τον σταματούν οι χωριανοί ηρεμώντας τον.

Ακολούθως προβάλλεται άλλη σκηνή όπου ο χαρακτήρας Σεβαστός περπατάει με την Λενιώ (την μεγαλύτερη αδελφή) προσπαθώντας να την πείσει να πουλήσει τα χωράφια της οικογένειας της στον άρχοντα της περιοχής. Στην πορεία της ορμάει και αυτή τον απωθεί.

Λενιώ: Μάζεψε τα βρωμόχερα σου Σεβαστέ.

Σεβαστός: Γιατί; Τι θα μου κάνεις; Θα φωνάζεις; Θα φωνάζεις; Για να σε δω. Έλα μην φοβάσαι, να μιλήσουμε θέλω.

Στη συνέχεια, ο γιός του άρχοντα, Στέργιος αποφασίζει ότι ο καλύτερος τρόπος να πάρουν τα χωράφια είναι να παντρευτεί την Λενιώ. Εκμεταλλευόμενος την φτώχεια της την πείθει να τον παντρευτεί.

Ο Στέργιος και η Λενιώ μετά τον γάμο τους πάνε στο σπίτι της τελευταίας, που μένει με τις δυο μικρότερες αδελφές της. Ο Στέργιος είναι μεθυσμένος και προσπαθεί να κάνει έρωτα στην Λενιώ η οποία δεν θέλει και αντιστέκεται. Όταν αυτός επιμένει, τον σπρώχνει και φεύγει τρέχοντας από το δωμάτιο.

Εκτυλίχθηκε ο ακόλουθος διάλογος:

Στέργιος: *Που νομίζεις ότι πας; Είσαι γυναίκα μου*

Λενιώ: *Ανάθεμα την ώρα που έγινα. Δεν θα με αγγίζεις ποτέ σου.* (Ανοίγει την πόρτα και φεύγει)

Στέργιος: *ΕΛΕΝΗ.*

Βγαίνει από το σπίτι και τρέχει φωνάζοντας το όνομα της.

Η Δρόσω ανησυχώντας για την αδελφή της βγαίνει στο σκοτάδι να την ψάξει.

Δρόσω: *Λενιώ μου είσαι εδώ έξω; Λενιώ. Που είσαι; Μην με τρομάξεις.*

Ενώ ψάχνει την αδελφή της συναντιέται με τον Στέργιο.

Δρόσω: *Που είναι η Ελένη; Τι της έκανες;*

Στέργιος: *Δεν πρόλαβα να της κάνω τίποτα. Εκείνη μου έκανε. Παράτησε τον άντρα της την πρώτη νύχτα του γάμου. Και αυτό είναι μια ντροπή που δεν την ανέχομαι.*

Δρόσω: *Μην την συμμαρξίζεις. Θα την τρώμαζες.*

Στέργιος: *ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΝ; Δεν άκουσες τι είπε ο παπάς; Η γυναίκα ΠΡΕΠΕΙ να φοβάται τον άντρα της. Εγώ όμως απόψε θα πλαγιάσω με γυναίκα και ας μην είναι η Λενιώ.*

Δρόσω: *Τι; Τι λες; Τι λες; (τρομαγμένη)*

Ο Στέργιος ορμάει στη Δρόσω προσπαθώντας να κάνει έρωτα μαζί της με το ζόρι. Ακούγεται γοερό κλάμα και φωνές αγωνιάς ενώ οι δύο άλλες αδελφές πλησιάζουν. Βρίσκουν τον Στέργιο πάνω από την Δρόσω να προσπαθεί να την βιάσει ενώ αυτή κλαίει.

Αδελφές: *Φύγε από πάνω της...*(Ακούγονται διάφορες ακατάληπτες φωνές)

Ο Στέργιος Αρπάζει την Λενιώ από τον λαιμό και από το πρόσωπο και την κουνάει βίαια ενώ αυτή παλεύει να του ξεφύγει.

Στέργιος (απευθυνόμενος στην Ελένη): *Από δω και πέρα θα κάνεις ότι σου λέω εγώ αλλιώς (... ακατάληπτο..) ούτε εσύ ούτε οι αδελφές σου.*

Η Λενιώ τον σπρώχνει στο πρόσωπο και αυτός χάνει την ισορροπία του και πέφτει προς τα πίσω. Τον αρπάζουν και τον κρατάνε οι άλλες δύο αδελφές ενώ παλεύει να τους ξεφύγει. Η Λενιώ βλέπει μια πέτρα πάρα δίπλα ενώ ο Στέργιος φωνάζει «*Θα σας θάψω και τις τρεις. ΑΦΗΣΤΕ ΜΕ*» ενώ συνεχίζεται η έντονη πάλη.

Η Λενιώ παίρνει την πέτρα και κτυπάει με δύναμη στο κεφάλι τον Στέργιο. Αυτός σωριάζεται.

Οι τρεις αδελφές, με αίματα πάνω τους, κλαίνε τρομαγμένες ενώ ο Στέργιος είναι πεσμένος κάτω.

Δρόσω- Τον σκοτώσαμε Λενιώ, τον σκοτώσαμε. Τον σκοτώσαμε.

Στη συνέχεια προβάλλονται σκηνές από προσεχές επεισόδιο όπου φαίνονται οι τρεις αδελφές να κουβαλούν το άψυχο σώμα του Στέργιου για να το κρύψουν κάπου που δεν θα το βρει κανένας.

2. Την 1/6/2020, μεταξύ των ωρών 19:00–20:30 (δηλαδή εντός της οικογενειακής ζώνης), ο οργανισμός μετέδωσε, με τη οπτική σήμανση (Κ) και ακουστική προειδοποίηση «**Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση**», επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», χωρίς να εξασφαλιστεί όπως υλικό το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Την 1/6/2020, μεταξύ των ωρών 19:00–20:30 (δηλαδή εντός της οικογενειακής ζώνης), ο οργανισμός μετέδωσε, με τη οπτική σήμανση (Κ) και ακουστική προειδοποίηση «**Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση**», επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», στο πλαίσιο του οποίου μεταδόθηκε υλικό το περιεχόμενο του οποίου δεν ανταποκρινόταν στη σήμανση που δόθηκε από τον οργανισμό, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Την 1/6/2020, μεταξύ των ωρών 19:00–20:30 (δηλαδή εντός της οικογενειακής ζώνης), ο οργανισμός μετέδωσε, με τη οπτική σήμανση (Κ) και ακουστική προειδοποίηση «**Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση**», επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», η οποία είναι μη ειδησεογραφική και περιείχε σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους, **χωρίς να**

σταθμίσει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκεί στους ανηλίκους, κατά παράβαση του Κανονισμού 32(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Την 1/6/2020, μεταξύ των ωρών 19:00–20:30 (δηλαδή εντός της οικογενειακής ζώνης), ο οργανισμός μετέδωσε, με τη οπτική σήμανση (Κ) και ακουστική προειδοποίηση **«Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση»**, επεισόδιο της σειράς **«Άγριες Μέλισσες»**, η οποία περιείχε σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους, **που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός ανταποκρίθηκε στην πιο πάνω επιστολή της Αρχής με επιστολή του δικηγόρου του κ. Γιώργου Βαλιαντή (Λ.Παπαφιλίππου & Σια Δ.Ε.Π.Ε.) ημερομ. 17.7.2020. Ο οργανισμός αιτήθηκε επιθεώρησης του διοικητικού φακέλου και ενημέρωσε την Αρχή πως επιθυμεί να του παραχωρηθεί δικαίωμα προφορικής ακρόασης. Η Αρχή με επιστολή της ημερ. 1.9.2020 έκανε δεκτό το αίτημα του οργανισμού για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου και τον κάλεσε να προσέλθει στα γραφεία της Αρχής στις 3.9.2020. Κατά την πιο πάνω ημερομηνία ο κ. Ανδρέας Αντωνίου, Ασκούμενος Δικηγόρος, επιθεώρησε τον φάκελο της υπόθεσης και έλαβε αντίγραφα των εγγράφων που υπάρχουν σε αυτόν.

Στη συνέχεια και εξαιτίας της πανδημίας Covid19 η Αρχή, με επιστολή της ημερομηνίας 19.11.2020, εξήγησε στον οργανισμό ότι λόγω των διάφορων υγειονομικών πρωτοκόλλων που είχαν τεθεί σε ισχύ προέκυπταν πολλές δυσκολίες στον προγραμματισμό εξέτασης των υποθέσεων για τις οποίες ο οργανισμός εξέφρασε την επιθυμία να είναι παρών κατά την εξέταση τους. Η Αρχή κάλεσε τον Οργανισμό, αν και ο ίδιος το επιθυμούσε, όπως ασκήσει το δικαίωμα ακρόασής του υποβάλλοντας τις θέσεις του γραπτώς, εξαιτίας των ιδιαίτερων συνθηκών που είχαν προκύψει. Ο οργανισμός με επιστολή του ημερομ. 24.11.2020 αιτήθηκε προθεσμία 2 εβδομάδων ώστε να απαντήσει, η οποία του παραχωρήθηκε με επιστολή της Αρχής ημερομ. 2.12.2020. Ακολούθως ο οργανισμός με επιστολή του ημερομ. 9.12.2020 ενημέρωσε την Αρχή πως,

σε ό,τι αφορά στην παρούσα υπόθεση, εξακολουθεί να επιθυμεί να παραστεί για να θέσει τις θέσεις του προφορικώς. Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. 10.12.2020 ενημέρωσε τον οργανισμό πως θα ειδοποιηθεί για να παραστεί κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Η Αρχή, με νέα επιστολή της ημερομ. **8.6.2021**, κάλεσε τον οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της την **Πέμπτη 24.6.2021 στις 15:30** στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης της Δημοσιογραφικής Εστίας για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με την πιο πάνω υπόθεση.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, παρέστησαν εκ μέρους του οργανισμού ο κ. Γιώργος Βαλιαντής, Δικηγόρος και ο κ. Γιώργος Κοτζιαμάνης, Προϊστάμενος της Ροής Προγράμματος του οργανισμού.

Ο κ. Βαλιαντής κλήθηκε να παραθέσει προφορικώς ενώπιον της Αρχής τις απόψεις και/ή θέσεις και/ή παραστάσεις του οργανισμού επί της υπόθεσης. Ωστόσο, δήλωσε ότι οι θέσεις του οργανισμού θα υποβληθούν εν τέλει γραπτώς και όχι προφορικώς ως αιτήθηκε, και κατέθεσε σχετική επιστολή ημερομ.24.6.2021, καθώς και επιστολή ημερομ. 27.7.2020 εκ μέρους του Γενικού Διευθυντή του οργανισμού κ. Κωνσταντίνου Οδυσσέως. **(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**

Υπενθυμίζεται ότι στον Οργανισμό, όπως σε κάθε οργανισμό, δίνεται η ευκαιρία και/ή επιλογή να υποβάλει τις θέσεις του γραπτώς ή προφορικώς. Εάν ο οργανισμός επιλέξει να υποβάλει τις θέσεις του γραπτώς τότε θα πρέπει να τις υποβάλει εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ώστε η Αρχή να τις μελετήσει πριν τη συνεδρία κατά την οποία θα εξετάσει την υπόθεση και θα λάβει σχετική απόφαση.

Παρά το γεγονός ότι η προθεσμία για υποβολή των θέσεων του οργανισμού γραπτώς είχε παρέλθει και ότι με τη εξέλιξη αυτή θα προκληθεί καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης η Αρχή αποφάσισε όπως, κατ' εξαίρεση, κάνει αποδεκτή την υποβολή θέσεων από τον οργανισμό γραπτώς και θα εξετάσει την υπόθεση σε επόμενη συνεδρία της, αφού τις μελετήσει.

Ως εκ τούτου, η Αρχή εξέτασε την παρούσα υπόθεση στη συνεδρία της αρ. 27/2021 ημερομ. 5.7.2021.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του

οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τον Δικηγόρο του καθώς και τον κ. Οδυσσέως και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Την **1.6.2020**, μεταξύ των ωρών **19:00 – 20:30**, μεταδόθηκε από τον οργανισμό, εντός οικογενειακής ζώνης, επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**» πριν την έναρξη του οποίου προηγήθηκε η **οπτική σήμανση (Κ)** και η ακουστική προειδοποίηση «**Το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση**»- σήμανση και προειδοποίηση που δεν ανταποκρινόταν στο περιεχόμενο του προγράμματος, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 3**). Επίσης, η εν λόγω μετάδοση έγινε χωρίς να διασφαλιστεί ότι οι τηλεθεατές ήταν ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 1**) αλλά και χωρίς να εξασφαλιστεί όπως το οπτικοακουστικό υλικό που μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 2**). Περαιτέρω, το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιείχε θεματολογία και σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς να σταθμιστεί η αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκεί στους ανηλίκους και που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, κατά παράβαση του **κανονισμών 32(1) και (3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) αντίστοιχα (**υποστοιχεία 4 & 5**).

Σχετικά με την επιστολή του οργανισμού ημερομ. 24.6.2021, η Αρχή παρατηρεί τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «*η διαδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000*» η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενόπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία, μεταξύ των οποίων και ο Κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «ο ερευνών λειτουργός δεν έχει διεξάγει δέουσα και επαρκή έρευνα και δεν έχει συλλέξει μαρτυρία από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα», «το 'πόρισμα' του ερευνώντος λειτουργού δεν περιέχει κανένα απολύτως εύρημα, σχόλιο ή / και συμπέρασμα» και «αρκείται σε μια απλή καταγραφή των επίδικων άρθρων του Νόμου και των επίμαχων εκφράσεων και σκηνών», ενώ είναι «Ανύπαρκτη η οποιαδήποτε διερεύνηση», η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Ο ερευνών Λειτουργός προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά της σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του επίδικου προγράμματος, όπως αυτό μεταδόθηκε την **1.6.2020**, μεταξύ των ωρών **19:00 – 20:30**. Το πόρισμα του Λειτουργού ημερομ. **25.6.2020**, είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Ακολουθώντας, η Αρχή, με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα του Λειτουργού **Αρ. Φακ. Πρ. 99/2020(1)** ημερομ. **25.6.2020**, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία και ώρες των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τον Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος. Στο σημείωμα του Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε Λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων, τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία, τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα του Λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού, για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη.

Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών

Οργανισμών Νόμο 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και ο Λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που του παρέχει η σχετική Νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει τους σχετικούς ισχυρισμούς και θέσεις του οργανισμού.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι «ενώ στο Σημείωμα του Λειτουργού ημερομ. 25.6.2020, γίνεται αναφορά σε γραπτές οδηγίες του Διευθυντή της Αρχής» αλλά «τέτοιες οδηγίες δεν υπάρχουν στον διοικητικό φάκελο», η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό. Στο διοικητικό φάκελο, τον οποίο ο τηλεοπτικός οργανισμός επιθεώρησε στις 3.9.2020, περιλαμβανόταν το έντυπο διερεύνησης παραπόνου, όπου ο Διευθυντής της Αρχής με υπογραφή του στις 12.6.2020 ανέθεσε στον Λειτουργό τη διερεύνηση του εν λόγω προγράμματος που προβλήθηκε κατά την προαναφερθείσα μέρα και ώρες.

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «Η διαδικασία πάσχει καθώς η Αρχή δεν είχε εξουσία να επιληφθεί του υποβληθέντος παραπόνου καθώς αυτό δεν εμπίπτει στον Κανονισμό 41(1) της Κ.Δ.Π. 10/2000», θέση της Αρχής είναι ότι ο οργανισμός παραγνωρίζει ή/και αγνοεί την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 362/2003 Αντέννα ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερομηνίας 27.2.2004. Στην υπό αναφορά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποφασίστηκε ότι με βάση τον Κανονισμό 41 (2) των Κ.Δ.Π.10/200 η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παραβάσεις του Νόμου ή/και των Κανονισμών, αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατόν να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών. Συγκεκριμένα στις σελίδες 3 και 4 της υπό αναφορά απόφασης αναφέρονται τα εξής:

«Από τις εισηγήσεις που συζητήθηκαν δυο αφορούν στην καθόλου δυνατότητα ενεργοποίησης και λήψης έγκυρης απόφασης στην περίπτωση. Η πρώτη αφορά στην πρόνοια του Κανονισμού 41(1) σύμφωνα με την οποία η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σ' αυτή, σε πέντε καθοριζόμενες περιπτώσεις.

Εν προκειμένω, υποβλήθηκε παράπονο από πολίτες και, κατά το επιχείρημα, επειδή αυτό και εν τέλει οι προσαφθείσες κατηγορίες δεν περιλαμβάνονται στις καθοριζόμενες περιπτώσεις, δεν ήταν επιτρεπτή η ενεργοποίηση της Αρχής. Οι καθ' ων η αίτηση εισηγούνται πως τα παράπονα και οι κατηγορίες ευλόγως εντάσσονται σε καθοριζόμενες περιπτώσεις, αλλά, σε συμφωνία προς το παράλληλο επιχείρημά τους, δεν θεωρώ πως δικαιολογείται να εξετάσουμε το ζήτημα από τέτοια σκοπιά. Η Αρχή, όπως προβλέπει ο

Κανονισμός 41(2), "έχει εξουσία να εξετάζει αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού παραβάσεις από οποιοδήποτε σταθμό, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατό να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών."

Μετά τη λήψη των παραπόνων η Αρχή, δι' εντεταλμένης λειτουργού προέβη στη δική της διερεύνηση, αυτή περιλάμβανε και την παρακολούθηση των συγκεκριμένων επεισοδίων της σειράς και ήταν ενόψει της που τέθηκε το ζήτημα των συγκεκριμένων ενδεχόμενων παραβάσεων. Για να σημειωθεί, στο τέλος, και στην ίδια την απόφαση της Αρχής πως πρόκειται για αυτεπάγγελτη διερεύνηση.

Είναι, βεβαίως, ορθό πως χωρίς τα παράπονα ενδεχομένως το περιεχόμενο της σειράς θα περνούσε απαρατήρητο από την Αρχή. Δεν υπάρχει, όμως, περιορισμός αναφορικά με το πώς ένα θέμα υποπίπτει στην αντίληψη της Αρχής και, ανεξάρτητα από το ποιά θα μπορούσε να είναι η αυτοτελής σημασία του Κανονισμού 41(1), σαφώς η υποβολή παραπόνου που δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις του δεν περιορίζει ή, πολύ λιγότερο, αχρηστεύει την εξουσία για αυτεπάγγελτη εξέταση, όσο και αν το ορισμένο παράπονο αποτέλεσε το έναυσμά της».

Όσον αφορά στην επανάληψη του ισχυρισμού του οργανισμού περί έλλειψης δέουσας έρευνας στο σημείο 3 της επιστολής του, η Αρχή επαναλαμβάνει όσα ανέφερε πιο πάνω για το συγκεκριμένο θέμα.

Επί της ουσίας της υπόθεσης ο οργανισμός επισύναψε στην επιστολή του και υιοθέτησε την έκθεση γεγονότων του Γενικού Διευθυντή του οργανισμού, κ. Κωνσταντίνου Οδυσσέως ημερομ. 27.7.2020.

Αναφορικά με την εν λόγω έκθεση γεγονότων, η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

Η Αρχή εκπλήσσεται δυσάρεστα από την προσέγγιση του κ. Οδυσσέως καθώς αυτή δείχνει άγνοια της έννοιας ή/και υποτίμηση της σημασίας της οικογενειακής ζώνης. Σύμφωνα με τον κ. Οδυσσέως το «μοναδικό σημείο που θα μπορούσε να ελεγχθεί είναι η στιγμή της δολοφονίας του υιού Σεβαστού, από το οποίο αφαιρέσαμε την βία και κρατήσαμε μόνο το συμβάν, καθώς αυτό είναι κομβικής σημασίας για την κατανόηση της σεναριακής πλοκής των επόμενων επεισοδίων», ισχυρισμός που απορρίπτεται από την Αρχή καθώς υπήρχαν και άλλες σκηνές που καταγράφονται στον σχετικό Πίνακα της Αρχής. Ωστόσο, και για χάρη συζήτησης, από μόνη της η συγκεκριμένη σκηνή θα ήταν αρκετή για να καθιστά την μετάδοση του συγκεκριμένου προγράμματος εντός

οικογενειακής ζώνης και με σήμανση (Κ) εκτός του νομοθετικού πλαισίου. Η Αρχή δεν αμφισβητεί την σεναριακή σημασία της σκηνής ούτε το ότι ο οργανισμός έχει προβεί στην αφαίρεση σκηνών από το πρωτότυπο πρόγραμμα αλλά, αυτά τα δύο γεγονότα δεν καθιστούν αυτόματα το περιεχόμενο του προγράμματος κατάλληλο για γενική παρακολούθηση. Αν η απόπειρα ενός μεθυσμένου για να συνευρεθεί με το ζόρι ερωτικά με την σύζυγο του ή αν η απόπειρα βίαιης σεξουαλικής επιβολής στη μικρότερη αδελφή της και που οδήγησε σε επίθεση εναντίον του από τις άλλες δύο αδελφές με αποτέλεσμα στο τέλος, και μετά την μάχη με τις τρεις, η μία να τον χτυπήσει με πέτρα στο κεφάλι και να τον σκοτώσει είναι σκηνές που ο κ. Οδυσσέως θα επέλεγε για να παρακολουθήσουν παιδιά, τότε υπάρχει μεγάλο θέμα, παρά τους ειρωνικούς χαρακτηρισμούς του περί «σκανδαλωδών αναχρονισμών» που παραπέμπουν στον «Μεσαίωνα και σε αυταρχικά καθεστώτα της χειρίστης μορφής» γιατί μόνο σε αυτά «θα επιβαλλόταν τόσο αυστηρή λογοκρισία» τους οποίους η Αρχή αποδοκιμάζει έντονα και αντιπαρέρχεται.. Καταρχήν καμία λογοκρισία δεν επιβλήθηκε στον οργανισμό, όπως και διαχρονικά σε κανένα οργανισμό, καθώς αυτό που επέλεξε και ήθελε να μεταδώσει ο οργανισμός το μετέδωσε. Υπενθυμίζεται ότι λογοκρισία συνιστά η εκ των προτέρων (πριν την προβολή) απαγόρευση προβολής. Αν ο οργανισμός θεωρεί ότι με την αόριστη επίκληση της «λογοκρισίας», μπορεί να παραβλέπει την ευθύνη και τις υποχρεώσεις που έχει, τόσο απέναντι στον νόμο όσο και στους τηλεθεατές, τότε τελεί σε πλάνη. Σκηνές όπως η εξόντωση φιδιού με επαναλαμβανόμενα κτυπήματα με πέτρα, έστω και αν δεν προβάλλεται το φίδι να δέχεται τα κτυπήματα, υποδηλώνει ακραία βία που σίγουρα ένα παιδί εκλαμβάνει πολύ διαφορετικά από ένα ενήλικα. «Άντρες πειράζονται μεταξύ τους, στο πέραςμα μιας κοπέλας (ούτε καν πειράζουν την κοπέλα)» είναι μια σκηνή όπως την περιγράφει ο κ. Οδυσσέως θεωρώντας την κατάλληλη και για παιδιά παραβλέποντας το περιεχόμενο των διαλόγων για το «αν σαλεύει» αυτό που έχει μέσα στο παντελόνι του ο ένας χαρακτήρας, και τι θα έκανε με αυτό στην αδελφή του άλλου χαρακτήρα. Η Αρχή διερωτάται από πότε η προβολή σκηνής που άντρας προσπαθεί να ασκήσει έμφυλη βία σε γυναίκα (ορμώντας της να την φιλήσει και έπειτα κρατώντας την σφικτά και ταρακουνώντας την ενώ αυτή του λέει «κάτω τα βρωμόχερα σου» με αυτόν να απαντάει «γιατί τι θα μου κάνεις;») θεωρείται σκηνή κατάλληλη για παιδιά. Ο κ. Οδυσσέως διαλέγει να απομονώσει κατά το δοκούν κάποιες περιγραφές σκηνών από τον Πίνακα Α' ημερομ. 8.7.2020 ως να ήταν αυτές μόνο που μεταδόθηκαν. Το «Πλούσιος παντρεύεται φτωχή κοπέλα εκμεταλλευόμενος την φτώχεια της» δεν είναι παρά μια σύντομη υπεραπλουστευμένη περιγραφή μέρους του σεναρίου που αναφέρεται στον Πίνακα ώστε να υπάρχει ακολουθία για τις επόμενες σκηνές και δεν εξετάζεται αυτό από μόνο του ως «ακατάλληλο» για γενική παρακολούθηση αλλά οι σκηνές βίας που ακολούθησαν αυτή

την σεναριακή εξέλιξη και που περιγράφονται στον ίδιο Πίνακα (απόπειρα βίαιης σεξουαλικής συνενύρεσης, δολοφονία με χτυπήματα από πέτρα).

Το «*τι θα μεταφέρει ο οργανισμός στους δημιουργούς*», όπως διερωτάται ο κ. Οδυσσέως, είναι δικό του θέμα, αλλά μερικές φορές είναι καλό να συμβαίνει και το ανάποδο. Δηλαδή, οι οργανισμοί να «*ακούν*» τι τους μεταφέρουν οι δημιουργοί ή/και οι τηλεοπτικοί οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζονται (π.χ. ANT1 Ελλάδος) όπως για παράδειγμα ότι το «*Το πρόγραμμα περιέχει σκηνές σεξ, βίας, απρεπή εκφορά λόγου, χρήση ναρκωτικών ουσιών*» που αναφέρεται στην ιστοσελίδα του ANT1 Ελλάδος για την συγκεκριμένη σειρά η οποία προβάλλεται μετά τις 22:00. Όσον αφορά στην απορία του κ. Οδυσσέως εάν «*αυτού του είδους η μυθοπλασία είναι επιλήψιμη*» η Αρχή απαντά ξεκάθαρα όχι, φτάνει να μεταδίδεται σε ώρα που αρμόζει στο περιεχόμενο της και με σήμανση που επίσης αρμόζει στο περιεχόμενο της και όχι η επιλογή ώρας να γίνεται αποκλειστικά π.χ. λόγω του πόσο καλό lead-in στο δελτίο ειδήσεων είναι το συγκεκριμένο πρόγραμμα/ σειρά. Οι γενικεύσεις του κ. Οδυσσέως για την «*επί χιλιετίες σύγκρουση του καλού και του κακού*» θεωρούμε πως ουδεμία σχέση έχουν με την συγκεκριμένη υπόθεση. Το κατά πόσον είναι «*δυνατόν να καλείται να απαντήσει σε μια τέτοια αυτεπάγγελτη διερεύνηση*» είναι θέμα δικό του και του Οργανισμού και όχι της Αρχής.

Τέλος, και αναφορικά με την παραίνεση του κ. Οδυσσέως όπως η Αρχή «*αποσύρει εντελώς αυτή την απαράδεκτη και σκανδαλώδη καταγγελία και να μην την εξετάσει καν*», η Αρχή ενημερώνει τόσο τον κ. Οδυσσέως όσο και τον Οργανισμό ότι θα συνεχίσει να ασκεί τον ρόλο και τα καθήκοντα που της ανατέθηκαν μέσα από συγκεκριμένες Νομοθεσίες ελπίζοντας ότι θα πράττουν το ίδιο και όλοι οι οργανισμοί σεβόμενοι την Νομοθεσία βάση της οποίας αιτήθηκαν και απέκτησαν άδεια λειτουργίας, αλλά και τους τηλεθεατές συμπεριλαμβανομένων των ανηλίκων.

Ως γενικό σχόλιο η Αρχή υπενθυμίζει ότι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και ιδιαίτερα η τηλεόραση ασκούν σημαντική επίδραση στη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, τα οποία δεν είναι έτοιμα να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά όλα όσα λαμβάνουν από τα Μέσα. Πρόκειται για την πιο ευπαθή κατηγορία όσον αφορά στις τηλεοπτικές απεικονίσεις καθώς, πολύ συχνά, τα παιδιά αντιλαμβάνονται τον κόσμο μέσα από τις απεικονίσεις της τηλεόρασης.

Επιπρόσθετα και ακριβώς λόγω του ότι τα παιδιά, σήμερα, εκτίθενται πέραν του δέοντος σε θεάματα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για την εύαλωτή τους ηλικία, οι τηλεοπτικοί

οργανισμοί, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην συμβάλλουν και οι ίδιοι αρνητικά στην περαιτέρω έκθεση των ανηλίκων σε προγράμματα με ακατάλληλο περιεχόμενο που ενδέχεται να βλάψει την σωματική, πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν το, γενικά παραδεκτό ως, ακατάλληλο περιεχόμενο ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Τα MME ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και η γνωσιολογική, νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν και να αποκωδικοποιήσουν όλα όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους. Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση είναι από τα θέματα που έχουν μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες. Η τηλεόραση είναι πιθανό να παρέχει μέσα για τη διαμόρφωση στάσεων και δράσεων των ανηλίκων.

Εξάλλου, τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν σχετικά ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά και έχοντας ως δεδομένο ότι το σχετικό πρόγραμμα μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, η Αρχή υπενθυμίζει ότι η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 05:30 το πρωί μέχρι τις 21:00 ή 22:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στη τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας.

Η Αρχή επαναλαμβάνει και τονίζει ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική

ψυχή και να διοχετεύσουν μηνύματα και στο υποσυνείδητο του παιδιού τα οποία είναι δύσκολο να αποκωδικοποιήσουν.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι την **1.6.2020** υπάρχουν παραβάσεις των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) ως εξής:

- **Καν. 21(5)**(υποστοιχείο 1),
- **Καν. 21(6)** (υποστοιχείο 2),
- **Καν. 22(1)** (υποστοιχείο 3),
- **Καν. 32(1)** (υποστοιχείο 4) και
- **Καν. 32(3)(α)** (υποστοιχείο 5).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της παρούσας ή αν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς όπως ενημερώσει την Αρχή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με σχετική επιστολή. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 42/2020(1)

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ANTENNA TV»**

ιδιοκτησίας της εταιρείας «ANTENNA LIMITEΔ»

Ημερομηνία Απόφασης: 15 Δεκεμβρίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Εκ μέρους του Οργανισμού: οι κ.κ. Γιώργος Βαλιαντής, δικηγόρος και Γιώργος Κοτζιαμάνης, Προϊστάμενος Ροής του τηλεοπτικού οργανισμού «ANTENNA TV»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **5 Ιουλίου 2021**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των **Κανονισμών 21(5) και (6), 22(1), 32(1) και (3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

«21.- (5) Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

(6) Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.»

22.- (1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- (i) (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·
- (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·
- (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·
- (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·
- (v) (Α) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.»

(5) Οι ίδιες προειδοποιήσεις ισχύουν και στην περίπτωση των αναγγελιών για προσεχείς τηλεοπτικές εκπομπές και για διαφημίσεις κινηματογραφικών ταινιών που προβάλλουν οι κινηματογράφοι.

32.(1) Η προαγγελία και παρουσίαση οποιασδήποτε μη ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκεί στους ανηλίκους, αν προβληθεί εντός οικογενειακής ζώνης.

(...)

(3) Απαγορεύεται-

(α) Η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανήλικων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών

Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. 3.8.2021 κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, θα έπρεπε να τις υποβάλει το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, κλήθηκε όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Τέλος, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του δικηγόρου του κ. Γιώργου Βαλιαντή (Λ.Παπαφιλίππου & Σία Δ.Ε.Π.Ε.), ημερομ.**10.8.2021** (Παράρτημα Α'), ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, προφορικώς.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **27.10.2021** κάλεσε τους εκπροσώπους του Οργανισμού όπως παραστούν στη συνεδρία της Αρχής ημερ. 24.11.2021 ώστε να υποβάλουν προφορικώς τις θέσεις τους για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Ο οργανισμός με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ημερομ. **19.11.2021** (Παράρτημα Β') αιτήθηκε όπως επαναπρογραμματιστεί η εξέταση αριθμού υποθέσεων που αφορούσαν στον οργανισμό, μεταξύ των οποίων και η παρούσα, για λόγους που αναφέρονταν στο υπό αναφορά επιστολή μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **30.11.2021** ενημέρωσε τον οργανισμό ότι έκανε αποδεκτό το αίτημα του και κάλεσε εκ νέου τους εκπροσώπους του όπως παραστούν σε συνεδρία της Αρχής στις 15.12.2021 για να υποβάλουν προφορικώς τις παραστάσεις τους για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία στις **15.12.2021**, παρέστησαν εκ μέρους του οργανισμού οι κ.κ. Γιώργος Βαλιαντής και Γιώργος Κοτζιαμάνης, Δικηγόρος και Προϊστάμενος Ροής του τηλεοπτικού οργανισμού «ANTENNA TV», αντίστοιχα.

Ο κ. Βαλιαντής παίρνοντας τον λόγο ανέφερε ότι ο κ. Κοτζιαμάνης θα προχωρήσει σε μια γενική δήλωση αναφορικά με όλες τις υπό εξέταση υποθέσεις που σχετίζονται με την σειρά «Άγριες Μέλισσες», όπως βρίσκονται σήμερα ενώπιον της Αρχής για σκοπούς επιβολής κυρώσεων έτσι ώστε να μην επαναλαμβάνει εαυτόν για κάθε μία ξεχωριστά.

Ως εκ τούτου, ο κ. Κοτζιαμάνης, μεταξύ άλλων, ενημέρωσε την Αρχή πως στα πλαίσια της αυτορρύθμισης, ο οργανισμός έχει ήδη μετακινήσει τη σειρά εκτός της οικογενειακής ζώνης και μάλιστα το έχει πράξει αυτό από την αρχή της τρέχουσας τηλεοπτικής σεζόν, δηλ. από τον Σεπτέμβριο. Η απόφαση αυτή, συνέχισε ο κ. Κοτζιαμάνης, λήφθηκε αφού πρώτα ο οργανισμός ενημερώθηκε από την Αρχή για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετώπιζε σχετικά με την συγκεκριμένη σειρά. Ο κ. Κοτζιαμάνης ενημέρωσε παράλληλα την Αρχή, ότι η απόφαση μετακίνησης της σειράς από την «οικογενειακή ζώνη» στην «εκτός της οικογενειακής ζώνης», επέφερε όχι μόνο αντιδράσεις από τηλεθεατές, αλλά και σημαντικό οικονομικό κόστος για τον οργανισμό. Επιπλέον ο κ. Κοτζιαμάνης ενημέρωσε την Αρχή πως και πάλι στα πλαίσια της αυτορρύθμισης, ο οργανισμός σε αρκετά επεισόδια προχώρησε στην αφαίρεση πολλών σκηνών και κομματιών τα οποία μπορεί «να θεωρηθούν βίαια, ακραία, προκλητικά, μη αποδεκτά από τη σημερινή κοινωνία, ασχέτως του ότι πρόκειται ίσως για την πιο ποιοτική σειρά που έχει προβληθεί στην Κύπρο, ίσως την πιο ρεαλιστική και την σωστά προσεγμένη σειρά και από άποψης περιεχομένου και από άποψης ποιότητας.», προσπαθώντας παράλληλα, όπως επισήμανε «να κρατάμε την ισορροπία της μυθοπλασίας, να μην

αλλοιώνουμε το νόημα της υπόθεσης (...)». Πέραν των πιο πάνω, ο κ. Κοτζιαμάνης ενημέρωσε την Αρχή πως εκτός της ώρας μετάδοσης των επεισοδίων της σειράς, ο οργανισμός έχει προχωρήσει και στην αλλαγή της σήμανσής της από (Κ) σε (12).

Σε ερώτηση του Μέλους της Αρχής κ. Σέργιου Ποΐζη, αναφορικά με το για ποιό λόγο δεν προχωρεί ο οργανισμός σε αλλαγή της σήμανσης καταλληλότητας του προγράμματος σε 15, ο κ. Κοτζιαμάνης απάντησε ότι *«μετά αυτομάτως αλλάζεις αυτό που δείχνεις στον τηλεθεατή για δύο χρόνια, λες ότι είναι η σειρά είναι κατάλληλη για 12 και τώρα έρχεται και βλέπεις ότι εν ακόμα πιο ακραία».*

Σε παρατήρηση της Προέδρου της Αρχής ότι ο σκοπός θα έπρεπε να είναι η προστασία των τηλεθεατών, ο κ. Κοτζιαμάνης απάντησε ότι θα προέκυπταν δυσκολίες αναφορικά με τη διαφήμιση της σειράς προς τους τηλεθεατές.

Ο κ. Ποΐζης στη συνέχεια παρατήρησε ότι είναι ο ίδιος ο οργανισμός που αφαιρεί σκηνές, επειδή προφανώς ούτε ο ίδιος θεωρεί ότι η καταλληλότητα της σειράς είναι 12. Ο κ. Κοτζιαμάνης ανέφερε ότι με σήμανση (15) δεν θα μπορούσε να διαφημιστεί η σειρά εντός οικογενειακής ζώνης και αυτόματα θα αποτρεπόταν ένας μεγάλος όγκος τηλεθεατών από το να δει την σειρά.

Ο κ. Ποΐζης ξεκαθάρισε στον κ. Κοτζιαμάνη ότι θα μπορούσε να προχωρήσει σε διαφήμιση της σειράς μέσω τρέιλερ, εάν και εφόσον το πραγματικό περιεχόμενο του τρέιλερ δεν περιείχε ακατάλληλο υλικό για την ώρα μετάδοσης του, κάτι με το οποίο συμφώνησε ο κ. Κοτζιαμάνης.

Στη συνέχεια παρενέβη ο κ. Βαλιαντής ο οποίος ανέφερε ότι δεν μιλούσαν για την διαφήμιση της σειράς αλλά γενικότερα, και ότι με αυτή την πρακτική αποτρέπεται ένας σημαντικός όγκος του τηλεοπτικού κοινού.

Ο κ. Κοτζιαμάνης συμπλήρωσε ότι : *«Αυτό είναι μια γενικότερη προσέγγιση του Σταθμού σε ό,τι αφορά τις Άγριες Μέλισσες και στο θέμα της αυτορρύθμισης, την προσπάθεια που κάνει διαχρονικά ο Σταθμός με γενικά όλο του το περιεχόμενο. Αλλά ειδικά με τις Άγριες*

Μέλισσες, οι οποίες εντάζει και στην πορεία μετά που ήρθαν οι καταγγελίες και μετά από τις συζητήσεις που είχαμε μαζί σας, αλλάξαμε και την ώρα μετάδοσης».

Ακολουθώς τον λόγο πήρε ο κ. Βαλιαντής ο οποίος στο πλαίσιο της προαναφερείσας αναφέρθηκε στη σημαντικότητα των πιο πάνω ενεργειών αυτορρύθμισης εκ μέρους του οργανισμού, οι οποίες ωστόσο επέφεραν και ανάλογο οικονομικό κόστος για τον οργανισμό εξαιτίας, όπως εξήγησε, «της απώλειας συγκεκριμένου τηλεοπτικού κοινού που θα προσέλκυε, το οποίο αυτόματα το εκλαμβάνουν οι διαφημιστές και σημαίνει υπάρχει και λιγότερη διαφήμιση, όσον αφορά το οικονομικό μέγεθος της σειράς.» Ως εκ τούτου ο κ. Βαλιαντής εισηγήθηκε ότι «η οποιαδήποτε επιβολή διοικητικής κύρωσης, η οποία διοικητική κύρωση από μόνη της, σκοπό έχει την αποτροπή, νομίζουμε ότι θα ήταν αχρείαστη.»

Στη συνέχεια προβλήθηκαν αποσπάσματα του επίδικου επεισοδίου της σειράς «Άγριες Μέλισσες» όπως προβλήθηκε στην πρώτη μετάδοση στην Ελλάδα σε αντιπαραβολή με την εκδοχή που προβλήθηκε στην Κύπρο μετά την αφαίρεση συγκεκριμένων σκηνών από τον οργανισμό.

Κατά την προβολή των αποσπασμάτων ο κ. Κοτζιαμάνης ανέφερε: «Εάν θέλετε να πάω χρονικά, το συγκεκριμένο επεισόδιο ήταν το πρώτο επεισόδιο της σειράς. Ολόκληρο το σενάριο της ιστορίας βασίζεται στις σκηνές οι οποίες έχουν έρθει καταγγελία. Εγώ να σας βάλω πώς ήταν το επεισόδιο οι συγκεκριμένες σκηνές και πώς μεταδόθηκαν. Κόπηκε μια αισθησιακή σκηνή θα τη δείτε πώς ήταν στην πορεία. Αυτό ήταν πώς ήταν το αυθεντικό και εμείς προβάλαμε αυτό, είναι η πρώτη σκηνή που γίνεται αποκάλυψη ότι εν παράνομο ζευγάρι. Για τούτο δεν ήρθε καταγγελία, για τη συγκεκριμένη σκηνή. (Προβάλλεται). Τώρα θα δείτε πώς μεταδόθηκε η σκηνή, έχει φύγει το 1.5 λεπτό από τα 5.5 λεπτά που είδαμε, κόψαμε 1.5 λεπτό. Τούτες είναι οι σκηνές που κόπηκαν που το πρώτο επεισόδιο και αφορούν την καταγγελία 42 (Υπόθεση 42/2020(1)). Εντάζει είχε και κάποιες άλλες παραγράφους η καταγγελία ότι κατά τη δική μας την κρίση, δεν είναι κάτι το οποίο εν μεμπτό. Δηλαδή πράγματα τα οποία συνέβαιναν τη δεκαετία του 1950, με εκβιασμούς να πωλήσουν περιουσίες, είναι πράγματα τα οποία ήταν πραγματικά. Μια σκηνή που ήταν με το φίδι, μπορεί οποιοσδήποτε να δει ντοκιμαντέρ εκείνην την ώρα ή οτιδήποτε. Έχω και κάποιες σκηνές που αφορούν την καταγγελία».

Ακολουθώς πήρε τον λόγο ο κ. Βαλιαντής ο οποίος ανέφερε : «Για τη 42/20 πέραν όσων έχουμε πει, βλέποντας τις σκηνές γνωρίζουμε το μέγεθος, θέλαμε να δείξουμε την προσπάθεια και πάλι του Σταθμού. Αυτή η αποκοπή έγινε κατά την εξέλιξη του επεισοδίου, πριν την καταδικαστική απόφαση. Εν πάση περιπτώσει, οπότε με κόστος, όσον αφορά την πραγματική σκηνή που διαδραματίστηκε, να γίνει μια όσο το δυνατό μεγαλύτερη προσπάθεια στο να αποκοπεί η σκηνή η πιο έντονη. Πράγματα που όλοι μας είδαμε τη διαφορά των δύο σκηνών μεταξύ τους».

Η Αρχή λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις θέσεις του οργανισμού, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τους εκπροσώπους του οργανισμού και δεν μπορεί παρά να επικροτήσει τις προσπάθειες αυτορρύθμισης που αποδεδειγμένα κάνει ο οργανισμός, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά στη συγκεκριμένη σειρά. Από την παράλληλη προβολή του πρωτότυπου επεισοδίου (όπως μεταδόθηκε στην Ελλάδα) και του αντίστοιχου επεισοδίου όπως μεταδόθηκε στην Κύπρο, είναι προφανές ότι ο οργανισμός αφαίρεσε αρκετό περιεχόμενο το οποίο έκρινε ακατάλληλο για την ώρα μετάδοσης του αλλά και εκτός της σήμανσης καταλληλότητας που δόθηκε στο πρόγραμμα (Κ). Ωστόσο, η Αρχή κρίνει σκόπιμο να αναφερθεί σε κάποιες σκηνές για τις οποίες ο οργανισμός, από ό,τι φαίνεται, συνεχίζει να μην αντιλαμβάνεται την θέση της Αρχής. Για παράδειγμα η αναφορά του κ. Κοτζιαμάνη ότι *«Μια σκηνή που ήταν με το φίδι, μπορεί οποιοσδήποτε να δει ντοκιμαντέρ εκείνην την ώρα ή οτιδήποτε»*, δεν καταγράφηκε ως καταγγελία επειδή προβλήθηκε το φίδι αλλά τα όσα ακολούθησαν την προβολή του φιδιού – η αγωνία των κοριτσιών που εξέλαβαν το φίδι ως απειλή, και η βίαιη εξόντωση του φιδιού με απανωτά κτυπήματα με πέτρα από ένα από τα κορίτσια έστω και αν το φίδι δεν προβλήθηκε καθόλου να δέχεται τα κτυπήματα. Αυτή είναι η σκηνή βίας που ένα παιδί, είμαστε σίγουροι, δεν θα δει σε ένα τυχαίο ντοκιμαντέρ με φίδια. Έχοντας αυτό υπόψη, η Αρχή κρίνει σκόπιμο να αναφέρει και να επαναλάβει τα εξής:

Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και ιδιαίτερα η τηλεόραση ασκούν σημαντική επίδραση στη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, τα οποία δεν είναι έτοιμα να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά όλα όσα λαμβάνουν από τα Μέσα. Πρόκειται για την πιο ευπαθή κατηγορία όσον αφορά στις τηλεοπτικές απεικονίσεις καθώς, πολύ συχνά, τα παιδιά αντιλαμβάνονται τον κόσμο μέσα από τις απεικονίσεις της τηλεόρασης.

Επιπρόσθετα και ακριβώς λόγω του ότι τα παιδιά, σήμερα, εκτίθενται πέραν του δέοντος σε θεάματα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για την ευάλωτή τους ηλικία, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην συμβάλλουν και οι ίδιοι αρνητικά στην περαιτέρω έκθεση των ανηλίκων σε προγράμματα με ακατάλληλο περιεχόμενο που ενδέχεται να βλάψει την σωματική, πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν το, γενικά παραδεκτό ως, ακατάλληλο περιεχόμενο ως μια

συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Τα ΜΜΕ ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και η γνωσιολογική, νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν και να αποκωδικοποιήσουν όλα όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους. Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση είναι από τα θέματα που έχουν μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες. Η τηλεόραση είναι πιθανό να παρέχει μέσα για τη διαμόρφωση στάσεων και δράσεων των ανηλίκων.

Εξάλλου, τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν σχετικά ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά και έχοντας ως δεδομένο ότι το σχετικό πρόγραμμα μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, η Αρχή υπενθυμίζει ότι η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 05:30 το πρωί μέχρι τις 21:00 ή 22:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στη τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας.

Η Αρχή επαναλαμβάνει και τονίζει ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να διοχετεύσουν μηνύματα και στο υποσυνείδητο του παιδιού τα οποία είναι δύσκολο να αποκωδικοποιήσουν.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών θέσεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων αλλά και τις σημαντικές προσπάθειες αυτορρύθμισης που κατέβαλε ο οργανισμός (αποκοπή σκηνών, αλλαγή ώρας και σήμανσης με την νέα

σεζόν), αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό για τις παραβάσεις που έγιναν την **1.6.2020**, με πολλή επιείκεια, κυρώσεις ως ακολούθως:

Για την παράβαση του κανονισμού **22(1)** (υποστοιχείο 3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€300**.

Για την παράβαση του κανονισμού **32(3)(α)** (υποστοιχείο 5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€700**.

Για την παράβαση του κανονισμού **21(5)** (υποστοιχείο 1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), δεν επιβάλλεται κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης με το υποστοιχείο 3, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Για την παράβαση του κανονισμού **21(6)** (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), δεν επιβάλλεται κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης με το υποστοιχείο 5, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Για την παράβαση του κανονισμού **32(1)** (υποστοιχείο 4) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), δεν επιβάλλεται κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης με το υποστοιχείο 5, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Ο τηλεοπτικός οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Ρόνα Κασάπη)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου